

Příloha č. 1 Výzvy k podání nabídek v rámci výběrového řízení na realizaci zakázky: „Natočení, střih a kompletní postprodukce videočásti a realizace fotografií a animací pro instruktážní multimediální materiál“ pro projekt „Sociální pilíř konceptu společenské odpovědnosti firem (CSR), ve vztahu k zaměstnanosti OZP na volném trhu práce“, registrační číslo projektu: CZ.1.04/5.1.01/77.00003 realizovaný v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost.

Seznam ukázek instruktážních videosekvencí s bodovým popisem

Seznam Videosekvencí pro část Osoby se sluchovým postižením

- 1) oslovení pomocí dotyku (2 herci – slyšící a neslyšící);
- 2) uspořádání v místnosti - při hovoru sedí komunikující osoby proti sobě (3 osoby);
- 3) ukázka světelné signalizace nebo upoutání světlem (natáčení v NRZP nebo v ČUN);
- 4) ukázka dvou vět v českém znakovém jazyce (1 znakovující herec);
- 5) ukázka dvou vět ve znakované češtině (1 znakovující herec);
- 6) ukázka několika slov v prstové abecedě jednoruční a dvouruční (1 herec ovládající prstovou abecedu);
- 7) ukázka cca 10 slov pro odezírání – 5 lehce odezíratelných, 5 těžce odezíratelných (1 herec);
- 8) ukázka – rozmístění slyšícího, neslyšícího a tlumočnicka při simultánním tlumočení do znakového jazyka (1 slyšící, 1 neslyšící, 1 tlumočnick);
- 9) ukázka nesprávného osvětlení – mluvící stojí zády k oknu, k lampě apod. obličej má ve stínu (1 herec);
- 10) 2 osoby spolu komunikují – jedna vysoká, jedna malá – ústa a oči v nestejně výšce - pak správně – přibližně ve stejné výšce;
- 11) 2 osoby spolu komunikují – příliš blízko, příliš daleko od sebe, optimální vzdálenost cca 2m;
- 12) následující zásady:
  - Při mluvení být otočení čelem k osobě, se kterou se komunikuje a pokusit se udržovat neustálý oční kontakt, pokud mluvící osoba otáčí nebo sklání hlavu, není ji rozumět = není vidět na ústa.
  - Nezakrývat si ústa, nedávat si ruce před ústa, nekonzumovat jídlo při komunikaci s osobou, která odezírá, žvýkačka, cigareta, vousy, knír zakrývající rty, to vše znesnadňuje odezírání.
- 13) Ukázky dokumentující způsob mluvy – vždy natočit situaci správně i špatně:
  - Mluvit zřetelně, přirozeným tempem a s přirozeným rytmem řeči (ne příliš rychlým tempem, ne příliš pomalu, ne skandování apod.).
  - Předem říci téma rozhovoru, o čem se bude hovořit - pokud se téma změní, upozornit odezírající osobu.
  - Pečlivě artikulovat, ale nesnažit se to přehánět.
  - Nekřičet, zvyšování hlasu nepomůže k lepšímu porozumění, spíše naopak.
  - Používat spíše všeobecně známá slova, jednoduché věty, nepoužívejte složité výrazy, cizí slova, ironii (ta závisí na tónu řeči, který nelze odezířit).
  - Při neporozumění sdělované informace zopakovat stejnou informaci znovu (ale neopakovat stále dokola), stejnou informaci raději říci jinými slovy, využít jiné větné konstrukce.
  - Při ověření porozumění sdělované informace se zeptat, co člověk nedoslýchavý rozuměl (neptat se, jestli rozuměl), např. vyzvat odezírajícího, aby zopakoval místo a čas setkání, při správné odpovědi je potvrzeno porozumění.
  - Používat přirozený jazyk (ne příliš strohý, ne příliš košatý) odpovídající situaci, ve které se nacházíte (také slyšící přizpůsobují volbu slov dané situaci).

- Zůstat klidný a nerozčilovat se, nezvyšovat napětí mezi komunikujícími (pokusit se o to i v případě, že komunikace neprobíhá úplně hladce a musíte některé informace několikrát opakovat – je tu možnost tyto informace napsat).

14) Ukázka odezírání ve skupině vždy natočit situaci správně i špatně (4 herci):

- Než kdokoliv začne mluvit, musí upozornit ostatní, než začne mluvit.
- Mluvit musí vždy jen jedna osoba.
- Dodržovat správné prostorové uspořádání – nejlépe do kruhu.
- Pokud odezírající člověk neporozumí, neříkat mu, že se mu to vysvětlí později, on je také účastník rozhovoru a má právo na informace v daném okamžiku.

Seznam videosekvencí pro část Osoby s tělesným postižením (krátké sekvence cca 5 – 10 sek.)

- 1) nutno respektovat výškový rozdíl mezi osobou sedící na vozíku a stojící osobou přiměřeným odstupem – (video: stojící zdravý člověk mluví na vozíčkáře zblízka, ten musí zaklánět hlavu – špatně, poté dobře – zdravý člověk se posadí do stejné výše nebo mluví vestoje, ale s odstupem)
- 2) scénka na poště, u pokladny na nádraží apod. – (video: okénko u přepážky je příliš vysoko – vozíčkář se pod ním ztrácí – správný postup – úřednice vyjde ven k vozíčkáři a vše s ním vyřídí v přímém kontaktu)
- 3) vždy komunikujeme přímo s osobou s pohybovým postižením, nikoliv s průvodcem (video: zdravý člověk hovoří k průvodci vozíčkáře: „Tak jaké má tady pán na vozíčku problémy, kromě toho, že nemůže chodit?“ – špatně – pak dobře – dotaz přímo na vozíčkáře: „Máte ještě nějaká zdravotní omezení, kromě toho, že jste na vozíčku?“)
- 4) při nezbytné potřebě změnit místo, kde se OTP nachází, nejdříve OTP vysvětlíme, co potřebujeme a požádáme ji o přesný popis způsobu manipulace resp. jiný způsob pomoci (bude upřesněno odborným poradcem přímo na místě)
- 5) kluzký povrch je pro osoby pohybující se pomocí berlí nebezpečný (OTP s holemi pomalu postupuje po mokré chodbě – berle mu kloužou)
- 6) osobu pohybující se o holích neusazujeme na nízkou židli ani do hlubokého křesla – má potom problémy při vstávání (ukázka správně a nesprávně)
- 7) kompenzační pomůcky OTP musí být trvale v jeho dosahu (video: člověk o holi přijde do místnosti, posadí se, zdravý člověk mu sebere hole s konstatováním: „..ted' je nebudete potřebovat“ a pověsí je na věšák ve druhém koutě místnosti – pak správně – hole zůstávají opřené o křeslo nebo židli, na které TP sedí tak, aby je měl vždy v dosahu)
- 8) při společném stravování se informujeme u OTP, zda je OTP se schopna sama najíst – nenabízíme pomoc – čekáme na oslovení (scénka u stolu v jídelně – ale možno jako všechny předcházející videa simulovat ve virtuálním prostředí – např. modré nebo bílé pozadí, v popředí jídelní stůl... TP s postižením horní končetiny u tácu s jídlem „zápasí“ s tvrdým masem na talíři ... – dokud sám nepožádá o pomoc, tuto mu nenabízíme ... teprve až požádá, zdravý člověk, který sedí u stejného stolu, mu pomůže,

Základní rizika mobility u vozíčkářů: (kratičká videa – cca 5 s)

- 9) vertikální nerovnosti (vozíčkář dojde ke schodům a bezradně zastaví)
- 10) nedostatečná šířka vstupů do prostor (vozíčkář se marně snaží projet úzkými dveřmi)
- 11) samovolně se zavírající dveře - BRANO nebo špatně nastavená fotobuňka – vozíčkář se marně snaží projet dveřmi, které se samovolně zavírají dříve, než projede – pomoc mu poskytne zdravý člověk, který dveře přidrží
- 12) na nerovném povrchu omezení rychlosti osob na vozíku (vozíčkář s vypětím sil jede po hrbolatém povrchu)

Seznam videosekvencí pro část Osoby s tělesným/pohybovým postižením

1. Při setkání s nevidomým se chovejte přirozeně. Pomozte tam, kde je to nutné, a to způsobem taktním a nenápadným. Pomoc však nevnučujte. (video: správný příklad oslovení, představení a nabídnutí pomoci)
2. Vyvarujte se projevům soucitu (video: nevidomý prochází kolem dvou lidí a slyší „óoo to je chudák, podívej se na něj, to raději umřít“..nebo..“Považuji to za nejhroznější zlo na světě!“)
3. Nevidomého, kterého znáte, pozdravte vždy sami jako první, i když je mladší než vy, a k pozdravu připojte i jeho jméno, aby věděl, že pozdrav patří jemu. (video – na chodbě jdou proti sobě nevidomý muž a vidící žena – žena pozdraví jako první: Ahoj, já jsem Lucka“ – nevidomý odpoví: „Ahoj Lucko“)
4. Když vstoupíte do místnosti, kde se nachází nevidomý, dejte se zřetelně poznat. Pokud vás nepozná podle hlasu, povězte svoje jméno. Tichý pohyb neznámé osoby v jeho okolí působí pochopitelně nepříjemně. Rovněž upozorněte na to, že místnost opouštíte. (video špatně: Do místnosti, kde sedí u počítače nevidomý vstoupí žena. Beze slova jde kolem nevidomého, něco si vezme ze stolu a zase beze slova odejde– správně: Do místnosti, kde sedí u počítače nevidomý vstoupí žena: Ahoj, já jsem Lucka – jdu si na svůj počítač dopsat tu zprávu.“ Nevidomý odpoví: „Jasně Lucko“)
5. Jednáme vždy přímo s nevidomým, ne s jeho průvodcem. (video: situace v restauraci a na úřadě...“Paní, co bude váš manžel jíst? ... Co pán potřebuje?“ apod.)
6. Když se nevidomý octne v orientačních těžkostech, zeptejte se ho, zda mu můžete nějak pomoci. Potom stačí, když nevidomému nabídnete, aby se lehce zavěsil do vaší paže, protože takto může snadno jít krůček za vámi, sledovat směr vašich pohybů a na vše včas reagovat. (video: správné oslovení a nabídka + chůze s průvodcem v budově, na schodech, do dveří, sedání, na obědě)
7. Nikdy netlačte nevidomého před sebou, ale jděte sami jako první. Při usazování nevidomého stačí, když položíte jeho ruku na opěradlo a on se usadí zcela sám (video: špatný příklad a správný příklad)
8. Při vstupu do auta položte jeho ruku na horní rám dveří. (video: špatný příklad a správný příklad)
9. Když budete nevidomého doprovázet delší dobu, popište mu hlavní rysy okolí, vybavení místnosti a osoby, které se kolem nacházejí. Při popisování se nemusíte vyhýbat optickým dojmům a barvám. (video správné provázení)
10. Potkáte-li nevidomého člověka s vodícím psem, nikdy vodícího psa nevyrušujte v jeho práci. Na vodícího psa není vhodné mlaskat, hvízdát, hladit ho či krmit nebo na něj mluvit bez souhlasu majitele.(video – správně a špatně)
11. Nepřemísťujte bez vědomí nevidomého člověka žádné jeho osobní věci, ani ty, které právě používá nebo je na chvíli odložil. Věci nevidomého člověka vždy nechávejte uklízet jeho samotného nebo při tom pomozte. (video: situace kdy nevidomý zoufale hledá ztracený předmět- kabát, hrníček, hůl, telefon, který mu těsně předtím někdo přemístil...)
12. Nenechávejte pootevřené dveře do místností, od skříněk pokojové stěny či kuchyňské linky. (video – nevidomý jde podél zdi a narazí do otevřených dveří)
13. Nenechávejte odsunutě židle od stolu či jiné předměty na volném prostranství, kudy se procházejí. (video – nevidomý narazí do židle, která je odsunuta od stolu doprostřed místnosti))
14. Sledujte pohyb nevidomé osoby, pokud to vaše činnost dovoluje a v případě kolize či nebezpečí vhodně oslovte nebo upozorněte (video špatně: vidící na nevidomého, který se blíží k překážce křičí „pozor“, „židle je tady, nebo „stůl je tam“ a ukazuje směr prstem – správně: „stůj, před tebou je židle“, „nepokládej to tam, je tam rozlítý čaj“).
15. Dbejte na přijatelné akustické prostředí, je-li to možné, odstraňte zdroje zbytečného hluku a šumu. (video: situace např. v místnosti kde hovoří více osob společně, zvoní telefony, hraje nahlas rádio či televize, je otevřené okno na velmi rušnou ulici, apod.- nevidomý je zmatený – neví, kdo mluví na něho nebo k ostatním osobám)

16. *Všimnete-li si u nevidomého člověka, že je například jeho oblečení špinavé, nebo nevhodné, neostýchejte se, upozorněte ho. (video: příklad nevhodně oblečeného (poklopec?) či umazaného nevidomého člověka, taktní upozornění, nedělat, že to nevidím)*